

ლიტერატურული გაზეთი

№19 (179) 14 - 27 ოქტომბერი 2016

ბამონის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

ესსე
თემურ გაბუნია

პროზა
ლადო კილასონია

რეცენზია
ნონა კუპრეიშვილი

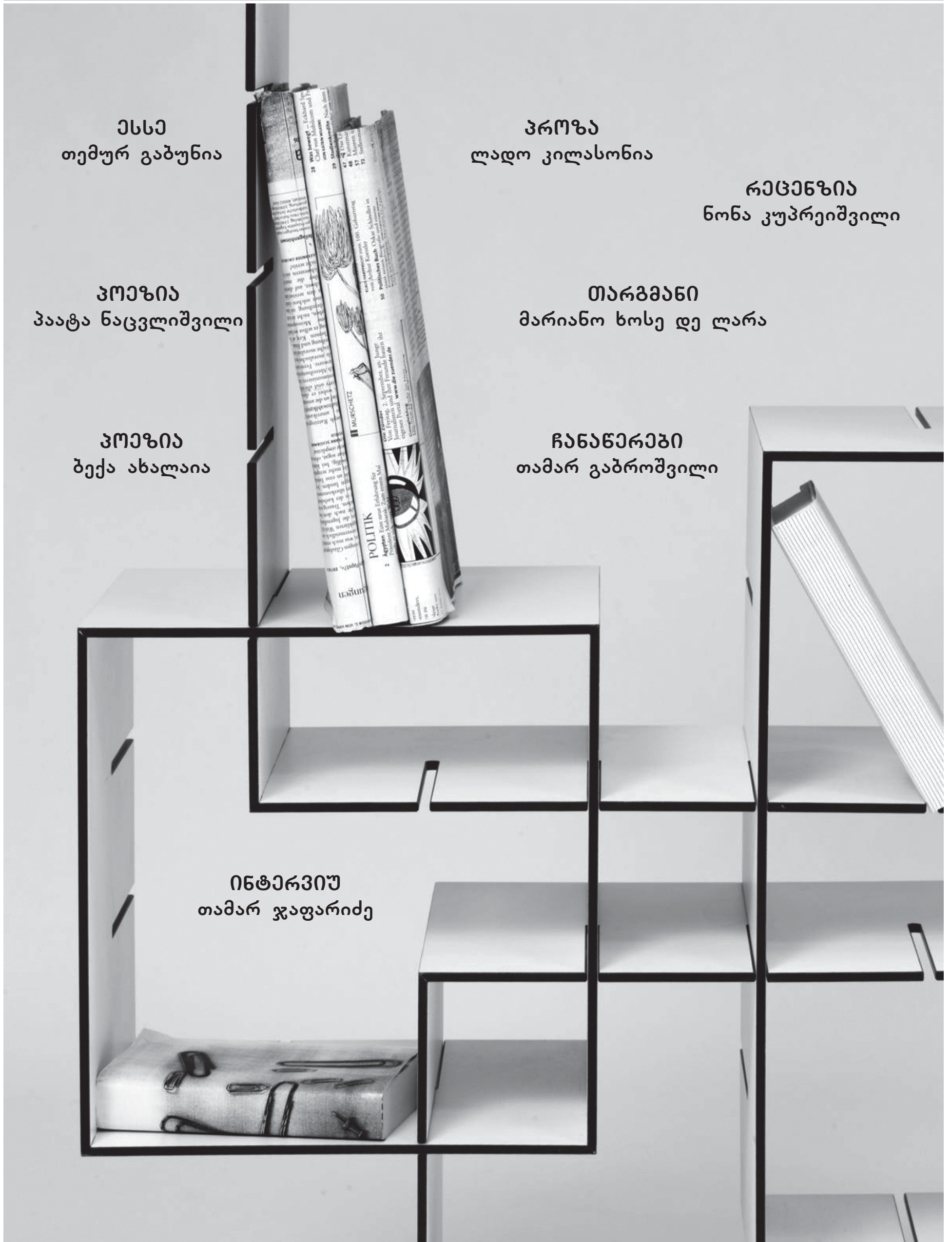
პოეზია
პაატა ნაცვლიშვილი

თარგმანი
მარიანო ხოსე დე ლარა

პოეზია
ბექა ახალაია

ჩანაწერები
თამარ გაბროშვილი

ინტერვიუ
თამარ ჯაფარიძე

პაატა ნაცვლიშვილი

ქველი და ახალი კაიფები (სულ 64)

ქველბარძნული მატრიკა ქართულად

პეონი

ნათურა და / პროექტორი, / ფარანი და / ლამპიონი, /
სანთელი და / ჰალოგენი, / ის ვოლფრამი, / ეს ნეონი, /
სამება და / სიონი და / ტრაპეზი და / ამბიონი, /
პირველი და / მესამე და / მეოთხე და / ეს პეონი... /

ქორე

ქერის / ორმო, / ფეხის / ქირა, / ქერა / ქალი / გადათ / ქერე, /
ქორე / ქურა, / ქორე / ქორო, / ქორე / ქარი, / ქორე / ქორი, /
ქორე / ხურდა, / ხურდა / ჰქონდა, / ჰონდა / ქროდა, / ქროდა / ქარი, /
ქორე, / ქურა, / ქარი, / ქერი, / ქირა, / ქორი, / ქორო, / ქორე... /

დაქტილი

საიდან / მოფრინდა, / საიდან / შეგზავნეს, /
საიდან / დააჯდა / ეს პტერო / დაქტილი /
რუსთველის / შაირს და / ჰომერის / ჰეგზამეტრს... /
დაქტილი, / დაქტილი, / დაქტილი, / დაქტილი... /

მინანერი

ორი / ქორე / დაქტილით, / კიდევ / ორი / დაქტილით / და პეონი / დაქტილით: /
თუმცა / „შენ ხარ / ვენახი“ / სწორედ / იამ / ბიკოა, / ჩვენ არა გვაქვს / იამბი, /
ამი / ტომაც / დავჯექი, / ვერლიბ / რეზით / დალილი, / აივანზე / ამ დილით /
და წლე / ბის წინ / ნასწავლი / ანტი / კური / მეტრიკა / უიამბოდ / გიამბე. /

ღამე ართვინში ნინისთან ერთად

გარჭობია ღამეს გულში მთვარის იატაკანი,
შენ ხარ ვარდი ვარდთაგანი, ია იათაგანი.

არა მხოლოდ ცოლი, –
შენ ხარ ჩემი ცალი!

კაიფი-1*

ა!
ია!
ლია!
ალია!
მალია!
ამალია!
ნამალია!
ა ნამალია!
რა ნამალია!
ო რა ნამალია!
ხო რა ნამალია!
ოხო რა ნამალია!
ხოხო რა ნამალია!
ხოხოხო რა ნამალია!
ხოხოხოხო რა ნამალია!
ხოხოხოხოხო რა ნამალია!
ხოხოხოხოხოხო რა ნამალია!

კაიფი-2

და მე ახლა ნელა გავქრები
ა მე ახლა ნელა გავქრები
მე ახლა ნელა გავქრები
ე ახლა ნელა გავქრები
ახლა ნელა გავქრები
ხლა ნელა გავქრები
ლა ნელა გავქრები
ა ნელა გავქრები
ნელა გავქრები
ელა გავქრები
ლა გავქრები
ა გავქრები
გავქრები
ავქრები
ვქრები
ქრები
რები
ები
ბი
ი

* ეს ორი „კაიფი“ წინა საუკუნეში ვერსად დაგვხვდება, თუმცა მათ მაშინ სათაურის ნაცვლად სამწერტილები ერქვათ. მას შემდეგ ისინი აღარც გამხსენებია. დღემდე.

შენ დაუკა!

მანდარინი, ფეიხოა, ლიმონი და ტუნგო,¹
გუამი და სამოა და ტაიტი და ტონგა,²
ნიფხავი და ტრუსიკი და ბიკინი და ტანგა,³
კადრილი და კანკანი და ლეკური და ტანგო!⁴

დოლარი და მანათი და ტურგიკი და ტენგე,⁵
კორბუზიე, კალატრავა, რაიტი და ტანგე,⁶
ლენონი და ჰენდრიქსი და მერკური და სტინგი,⁷
ტამრიკო და ტემური და ტინიკო და ტენგო!⁸

¹ მანდარინი, ფეიხოა, ლიმონი, ტუნგო — სუბტროპიკული მცენარეული კულტურები.
² გუამი, სამოა, ტაიტი, ტონგა — ტროპიკული კუნძულები.
³ ნიფხავი, ტრუსიკი, ბიკინი, ტანგა — ქალის ქვედა საცვლები; ბიკინი ტროპიკული კუნძულიც არის.
⁴ კადრილი, კანკანი, ლეკური, ტანგო — ცეკვათა ნაირსახეობანი.
⁵ დოლარი, მანათი, ტურგიკი, ტენგე — აშშ, აზერბაიჯანის, მონგოლეთისა და ყაზახეთის ფულის ერთეულები.
⁶ (ლე) კორბუზიე, (სანტიაგო) კალატრავა, (ფრენკ ლოიდ) რაიტი, (კენძო) ტანგე — საქვეყნოდ ცნობილი ფრანგი, ესპანელი, ამერიკელი და იაპონელი არქიტექტორები.
⁷ (ჯონ) ლენონი, (ჯიმი) ჰენდრიქსი, (ფრედი) მერკური, სტინგი — საქვეყნოდ ცნობილი ბრიტანელი, ბრიტანელი, ამერიკელი და ამერიკელი მუსიკოსები.
⁸ ტამრიკო, ტემური, ტინიკო, ტენგო — გარუსებულ-გავეროპელებულ-გაამერიკელებული ქართველი გოგო-ბიჭები.

საორტაჯაა

თუმც სხვადასხვა ნონაში
სხვადასხვა დროს ვჭიდაობთ,
სად შენა და სად მე...
ისე როგორ მოგვედები,
რაც არ უნდა ირბინო,
რომ არ შევხვდეთ სადმე!

სოციაჯაა

წინააღმდეგი ვარ გართულების!
კიდევ — ლაპარაკში გართულების!

უგამოვნო მაჯაა

ამ სრუტეში გასავლელად შენც გჭირდება, გემო, ვნება,
გემოვნების არქონაა დღეს ნამდვილი გემოვნება!

თიატრალური მაჯაა

გახსოვს ის დრო, სოჭის ვაგონს ადღერისა როს ება?!
მარჯანიშვილს პრემიერა დაუნიშნავს: როსება!¹

¹ ზუსტად აღარ მახსოვს, ლალი როსებას რომელი პიესა იგულისხმება. ალბათ „სახლის ანგელოზები“. ან სულაც „პრემიერა“. რეჟისორი კი მედია კუჭუზიძე იყო. უშუქო 90-იანი წლები იდგა.

***

სანამ ჯიმი ლივინგსტონობს, ხელს ვერ ახლებს სამოსა ხლოს,¹
გაექცევა სამას რუსს და მიუჯდება სამ ოსს ახლოს,
ღმერთმა არ ქნას, რომ ვაგლახად ხელი ქრისტეს სამოსს ახლოს,
და თუ ახლებს, ვაი მაშინ მის სახლ-კარს და სამოსახლოს!

¹ არა, რიჩარდ ბახის თოლია ჯონთან ლივინგსტონი აქ არაფერ შუაშია! ჯიმი ლივინგსტონი იმუნური სისტემის გარეშე დაიბადა, გამჭვირვალე ულასტიკის ბოთლში ზის და შეუყვარდება თავისი მეზობელი ხლო (ფილმიდან Bubble Boy). ხოლო სამოსა ნიკარაგუელი დიქტატორი იყო. აი, ეს კი შუაშია! ნიკარაგუის გარეშე.

ორხიდეაპი*

რამ მოგიყვანათ ამ სიმაღლეზე!
აქ ამოსვლა თქვენ კი არა,
დეკას კი არა,
ბალახს კი არა,
ორხიდიან „ნივასაც“ უჭირს :)

* კარგად ვიცი, როგორც იწერება ამ მცენარის სახელი ქართულად, მაგრამ ამ ერთი ველური „ხ“-თი მე ალპური ჯუჯა ორქიდები (ლათ. Chamorchis alpina) ამავე სახელწოდების მქონე ოთახის ტროპიკული ყვავილებისგან (ლათ. Orchis) მინდა განვასხვავო.

მიდიმონი

— იქნებ მიდის. ალბათ მიდის. მგონი მიდის.
— მოდის!
— მართლა მოდის. დიახ, მოდის. ნაღდად მოდის.
— მიდის!

***
რამ დამავეინყა ნეტა სკლეროზი?!

ზღვის კაიფი

ოთხ წელს ვიყავ გემზე,
ტანზე რისკი მეცვა...

მერე მეცა მე მზე,
მერე წვიმაც მეცა!

მერე მეცა თემზა,
მერე მეცა მე ცა!

***
არ მჭირდება, არა, ცირა,
მტკიცია რაა, ფიცია რა!
ან რა არის ქიცმაცური,
ან რა არის ქიცია? რა?!

ყველაფერი რომ ვიცოდი,
ახლა არა ვიცი რა!

დეფინის აპოლოგია

კულტ-უროლოგიური :)

ცარიელი სივრცის აპოლოგია

არა ჩვეულებრივი,
არამედ არაჩვეულებრივი.

ამერიკული ლიტერატურის შავი შუქი
ნიგნისთვის „ნიგნები“

იმის შავო ყორანო,
ამის თეთრო ვეშაპო,
ვაშა, ჰერმან მეღვილო!
ვაშა, ედგარ! ვაშა, პო!

სარაინდო
ნიგნისთვის „ნიგნები“

არ გიყვარათ, ხალხო, ვალტერ სკოტი?
აი, (ჩ)ვენ — ჰო!

საროსტომხანიქაო
ნიგნისთვის „ნიგნები“

როს
„— ტომ!
პასუხი არ არის.“
ნიგნის გვილებდა სამყაროს,

როს
ტომ
სოიერს ჰეკ ფინი
აჭიმინებდა სამ ყირას,

როს
ტომ
ჯონსივით ვახლიდით
თავებს ამ ლობეს, იმ ყორეს,

როს
„— ტომ!“
თავისი სინედლით
ბალახს მოჰგავდა სამყურას,

როსტომ,
ის ჩვენი მამები
იყვნენ სიმბოლო სიმყარის!

კვიცის კაიფი-მავაა

ვისით იამაყებდი? ვისით? ვისით? ვისით?
იზოლდათი? ტრისტანით? რამინით და ვისით?

ვინ რისი მაქნისია, ვიცით, ვიცით, ვიცით...
იამაყე დედის წინ მორბენალი კვიცით!

მაგგბარი ლადოს საკაიფო პასუსი

გუშინ ვკითხე, —
აურზაურს აიცილებ, ლადო?
მაგგბარია!
არც დაფიქრდა, —
აუცილებლად!

ვირტუალური კაიფი

შუქი გავალიავე,
ჩრდილი გავამუქე,
ყველა შენი სიავე
გავა(ფვის)ბუქე.

სულ პირველი კაიფი

კაი ფია
კაიფია!

კაიფი-3

ზოგი არის კაიფში,
ზოგი არის სკაიპში,

ერთი კაი გოგოს ელის,
სხვა დაეძებს კაი ბიჭს.

ვილაც კაი ტიპსას უხმობს,
ვილაც ნატრობს კაი ტიპს!

ვინ ვის ხვდება სკაიპში,
რას გაიგებ კაიფში!

ჯინის კაიფი

ჯინს აცვია ჯინსები
სხვა ჯინების ჯინაზე,
ეკრანს მისჩერებია —
აფრენს თურმე ჯინაზე!

!ალბათ იგულისხმება ჯინა ლოლობრიჯიდა.

გავვეური ლოგა

მე შენ უნდა გაგებუტო,
რად წამართვი ბატი-ბუტი?!

კაიფი-4

როგორც დასრულდება „ზაბრისკი პოინტი“¹ რო,
ვინძლო მიახედო ზებრისკენ პოინტერი...

! „ზაბრისკი პოინტი“ მიქელანჯელო ანტონიონის საკულტო ფილმია.
მე ის ამ 35 წლის წინათ, 1971 წელს ვნახე თბილისის სპორტის სასახლეში
და ეს მრწობლედ იფილმის ყურებისას შემომეწერა.

ფსიქალი სომალი

მორჩა!
წვეთსაც აღარ დავლევ!
მეყო, რაც რომ დღემდე მისვამს...
თორემ
მიქელ-გაბრიელი
იმ ცელს ყელში გამომისვამს :((

ნატურმორტი ანუ სოფლური კაიფი-1

დედას პური,
გუდის ყველი,
მწვანე ხახვი,
პამიდორი, კიტრი...
რა თქმა უნდა,
ლვინოც (ძველი),
ბევრი არა, —
ორიოდე ლიტრი.

ქანრული სცენა ანუ სოფლური კაიფი-2

ახლა შენი წამალი არის მხოლოდ წალამი,
უფრო სწორად — წალამზე მოშიშხინე მწვადი,
(მეზობელი სოფლიდან მოსულ ბიჭებს სალამი!)
აემ სურას ყელში წვდი, დავლიოთ და წადი!

სამი მარინა და სხვანი

ამირან და მარინა.
ა, მირანდა, მარინა!
ამირ ანდა მარინა.
ამირანდამ — არინა!

ფსევდონიმაჰი მამობარი ჟურნალისტისათვის

ფრიდონდო ჩია.
ფრი დონ დოჩია.
ფრიდ ონდოჩია.
ფრიდო ნ'დოჩ ია.

სალომა — (სა)ლოგა

გინდა მიიღე ფაქტად, გინდა მიიღე ვერსიად:
უკვე იმდენჯერ ნავედი, მე ველარ ნავალ ვერსად!

ავანგარდისტული ორთოგრაფია
ანუ როგორ ინარჩუნა სიტყვა „ავანტაჟურისტი“

მეწინავე ტურისტის არის ავანტურისტისტი.
მონწინავე იურისტის არის ავანტიურისტისტი.

მსუ

მსუბუქი იყო,
მსუნაგიც იყო,
მსუყვედ ჭამდა და
მსუქანი გახდა.

***

ვერ გავარკვევ, რა ჯობია, მხოლოდ დანახვა თუ დაბრუნება იმ სიცხადის, გამომეცხადა მივიწყებული ანგელოზი, ჩუმად რომ იყო, შენი ცალი ფრთა, შენი თეთრი კაბა ეცვა და შემომქცქეროდა. მზე სახლების და შენს გადაღმა ჩადის, სიტყვების ლაბირინთში თეთრად ბინდდება. ჩვენ ერთმანეთში ჩავიხედავთ, როცა მომიხმობ, და ერთმანეთის სიღრმეების შეგვეშინდება.

***

არაფერია მზეებიდან, მთვარეებიდან, სივრცეები კი სოფლებიან, ქალაქებიან, ვდგავარ ღრუბელზე და მიჭირავს ხელში გულები, რომლებიც შენი არსებობით მარაგდებიან. როცა სიბნელე ყოველ ჩამქრალ სახლში შევიდა, შენ შეძელი და ყველაფერი გამიფერადე, ვიქნებით ასე: ერთმანეთში შეხიზნულები. მხოლოდ შენიდან. მხოლოდ შენში. მხოლოდ შენამდე.

***

და მეც, სხვებივით, კარს გავუღებ მაშინ ახალ დღეს, ფეხს ავუნყოფ და ყურს მივუგდებ მხოლოდ დროის ხმას, თუ ძველი გრძობა, წარსულიდან გამომდინარე, უსეზონოდაც დამნიფებულ ხილს არ მოიხმამს. ვდარდობ, რომ სიტყვებს ფასი აქვთ და ძალა დაკარგეს, ვდარდობ, რომ უანგაგა ვერ მაცლიან, ქვიშის ქავლივით, რომ ჩემი გული ვერ გახსენი, როგორც წერილი დავირუსებულ იმიელზე გამოგზავნილი.

***

ეს, რა თქმა უნდა, ნაცნობია, მაგრამ ჩემთვისაც გაუგებარი, ისე, როგორც სხვისთვის ის, რასაც მე განვიცდიდი. შენთან მიინდა ქარად მოვიდე, თავისებური ხიბლიც კი აქვს ასე მისვლასაც. შენობასავით უშენობა რომ შემეთვისა, მაშინ მივხვდი, რომ სიყვარული სახის გარეშეც სიყვარულია. და ვიხსენებ, ჩემთვის, როდინდელ ამბავს, როდესაც შემოდგომა მოვითარეშეთ.

***

ა წყალი ნაიღებს წასაღებსაც, მაგრამ მოიტანს მოსატანს, თუკი ზუსტად ადგილას ზუსტად დახვდება: ცარცის გოგონა, შენი თავი და ეს ქვეყანა — კიდით კიდემდე დაქსაქსული მავთულხლართებით — მან მომიტანა. და დავბრუნდი თითქოს ომიდან, სადაც ვისროდი შენს ყვავილებს და ჩემს ნაწერებს, მხოლოდ, დაჭრილი მინა მსურდა გამომეყვანა, მაგრამ მომიკლეს და კინწისკვრით გამომამძევეს.

ბ

და ელოდება ამ ყველაფერს დიდი გამოცდა, დაემუქრება რაც არ არი და რაც აქ არი, რაც მე ვიცი და რაც შენ იცი, და რაც არ ვიცი, და გაცოცხლდება ყველა მითი, ყველა ზღაპარი. მე მაინც აქ ვარ, და რაც მოხდა და რაც არ მოხდა, მახსენებს ყოველ ჩამთავრებულ საათს შენამდე, თითქმის არავინ არ ვიყავი ჩემი თავისთვის, შენ ჩამისახლდი და უეცრად ფასი შემმატე.

***

ისინი უფრო შემეყვარდნენ, როცა ჩარაზე, ამ სიბნელიდან რა აზრი აქვს რამე გირჩიო, შენი თვალები მაგონებენ ისეთ არჩევანს, კარგს და კარგს შორის როცა უნდა ამოირჩიო. ღამე თანდათან დაეხსნება ხეებს, გარაჟებს და შენს მანქანას, რომლის ქვეშაც წვანან კატები, და სარემონტო ავტო-ბოქსის თხრილში ჩარჩება, როგორც ყინულის ყალიბებში ბოლო ნატეხი.

***

ვიწრო ჩიხია სიყვარულის, და აქ დადიან მხოლოდ წყვილები ყვავილებით და მზის ქოლგებით, და ჭექა-ქუხილგადაჩვეულ ცის დუმილივით, ჩემი ფანჯრიდან ნაფეხურებს ვემშვიდობები. გაქრნენ მერცხლებიც, თითქოს მთელი წელიწადია, მალე ეს ჩიხიც სიშიშვლეში ჩაიძირება. ჭერი. თვალები, გადმომდნარი ლურჯი ცვილივით. და შენი სახის უსასრულო ტირაჟირება.

***

ის ყველაფერი თოვლი იყო პირველთოვლობის, თოვლი, რომელიც მხოლოდ თოვლით დაიფარება, ის ყველაფერი ელვას ჰგავდა და სველ ასფალტზე პნევმატიკური სალტების გაღრმავლებას ღამის ქალაქში. და რაღაცის გაბმულ მოლოდინს უფრო ნელავენ ფინჯანი და ძველი საყავე,

ბექა ახალაია

აბვისტოს რომანსები

ანას

როგორ გაგიშვა დანერილში ანდა დასანერ ლექსში?! ისინი ველარაფრით შეგინახავენ.

***

როცა სათქმელი საბოლოოდ მიიწურება, ფუჭი დუმილის უნიტარულ ვაზნებს ისვრიან, და თუ გულწრფელად აცრემლდება სადმე ტამბურა — მხოლოდ და მხოლოდ დასანწყისის დასანწყისია, და არ მბეზრდება ჩემს ზეცაზე შენი ყურება, მინდა წარსული საბოლოოდ გამოიხურო, შენთვის გაჩერდა დედამინა, შენთვის არ ბრუნავს, რომ არ ჩახვიდე და შემეძლოს დიდხანს გიყურო.

***

ისე უეცრად გაჩნდი, როგორც მოხეტიალე ტალღა, რომელსაც არსაიდან არ ელოდები, არც არაფერი მოასწავებს მის გამოჩენას. და ველოდები, ისევე როდის განმეორდები. ფესვებმოთხრილი ჩემი თავის ირგვლივ ვტრიალებ, გზები დაბრუნდნენ, ის ძველი გზაც არსად არ მიდის, და ვგრნობ იმ დღესაც, ყველაფერი როცა მორჩება, მზად ვარ უშენოდ ჩამომდგარი ბოლო ღამისთვის.

***

უცნაურია, ვინ გაზარდა შენი თოჯინა, და ვისთან ეთად გაემართა სამოგზაუროდ, ლურჯი ნიგინიდან გამოდნულ მოკლე ზღაპარში, ვისთან იცინის, ვისთან ტირის, ვისთან საუბრობს. მე წარმოვიდგენ შენთან მტირალს, შენთან მოციწინარს, თავბრუდახვეულს მთელი კვირა ხელში ტარებით. ალბათ, ისევე შენ ენატრები ძაფის თმაგაშლილს, ალბათ, ისევე შენ დაგატარებს შუშის თვალებით.

***

სამყაროები ინგრევიან და ცაც ინგრევა, და ნეკნებიდან მტკივნეულად გამომაცალეს სულის მაკეტი, რომ გვინდოდა ერთად შენება, და ყველაფერი არაფერზე ისე გაცვავლე, თითქოს ვიყავი სასახლე და ახლა ციხე ვარ, ასწლეულების ქარები რომ დაჯახებია, და საბოლოოდ დაინგრევა, როცა ცრემლებად შენი თვალების ანკლავები აჯანყდებიან.

***

ყინულის ხიდზე მარტომდმარტომ გადავიარე და სულ ვგრძნობდი, რომ შენი ჩრდილი უკან გამომყვა, გაყინულ ხეებს აეშვირათ მყიფე ტოტები გაუყინავი კალაპოტის გაღმა-გამოღმა.

და ვიხსენებდით იმ ერთჯერად ადამიანებს და ვინცებში რომ გადაიან სსოვნის ჩეროდან. ზამთრის სარკეზე უდარდელად მივაბოტებდით და არ გვინდოდა ერთი ჩქამიც გამოგვრჩენოდა.

***

ა ძველი ქალაქი ახამხამებს ციციანათელებს, ლილის თვალებით ძილში თბება ცარცის გოგონა, შუალამე კი, ალქაჯების, ახლა ინყება, და ჩემს სოფელში აჩაღებენ ჭიაკოკონას, ხელით ჩამოქნილ თაფლის სანთელს სახლშიც ანთებენ, ჩემშიც ანთია და არ ჩაქრა, როგორც ვშიშობდი, რადგან მე მახსოვს შენი ბოლო გამოღვიძება, როგორც ნატიფი მიძინება დედალვისმშობლის.

ბ

თითქმის არ ვიცი რა ინყება, უსათაურო ლექსივით, რისთვის მოვემზადო და რა იქნება შემდეგ და შემდეგ. ერთი ვიცი დანამდვილებით — რომ ეს ზაფხულიც შემოდგომად გარდაიქმნება, და მეც შევყვები უარაფროდ და უხმაუროდ იმ სიყვითლეში, სადაც მხოლოდ მსხვრევის ხმებია. და, შარშან, ცაში რომ აცვივდნენ თოვლის ფიფქები, ამ დეკემბერში შენთან ერთად დაბრუნდებიან.

***

რა ვქნა, თუ ერთი სიგიჟეა ახლა ოთხივე მხარეს, უდაბნო ამოვიდა მშრალი ზღვიდანაც, თუ ტყუპმა ცრემლმა თვალებიდან გადმოაღწია, და ყველაფერი სამზეოზე გამოიტანა, აბა, ვინ გკითხავს დარჩენის თუ წასვლის მოტივებს, რატომ მოგინდა სიყვარულის სხვაგან შენახვა, მაშინ, როდესაც პლანეტები შენს წინ აწყვიან და შენ მათ ცაზე დაწყებული ვარსკვლავთცვენა ხარ.

***

ოლონდ მითხარი, და ვიქნები გადამრჩენელი, ვინც არ დატოვებს გლიცინიას ზამთრის პირისპირ, ცა ამირჩიე, და ფერების მწირი პალიტრა, რომ მოვამზადო ყველაფერი დიდი ძილისთვის. ოლონდ მითხარი, უკვე შევძლებ, რაც ვერ შევძელი, გადავიქცევი ოკეანედ, მთად და ზეცადაც, რადგან, მე ვიცი, ქვეყანაზე მხოლოდ გავლით ვარ, რომ შენთან დიდი სიყვარული გამომეცადა.

***

ეს დღე, რომელიც დალლილია უამინდობით, თავს შემპარავი დაღამებით დაიავადებს, და სასაფლაოს გალავანთან დგანან ნაძვები, ერთ-ერთის ძირში ოდესღაც რომ ცეცხლი დავანთეთ. მინდოდი ქარშიც, წვიმაშიც და თოვლშიც მინდოდი, მაშინაც, როცა ქალაქები მზეზე ბოლავდნენ, გაჭრილ მინაში სამუდამოდ როცა ჩავნვები, ვერ დავიძინებ ჩემს მახლობლად შენს ჩანოლამდე.

დასასრული

ცხადია, ლონდონში ძარცვა თუ ქურდობა არ იცინა, ლონდონში ნისლის საფარველში ვერც დინახავენ თუ ვინმეს მინც გაძარცვავენ.

ვიღაც უპოვარმა მონყალემა გვთხოვა.

— აქ, ჩვენთან, ესპანეთში ხომ საშინელი სილატაკეა! — შესძახა აღმოფხვრულმა დონ პერიკიტომ.

რა თქმა უნდა, საზღვარგარეთ ხომ ნებისმიერი მათხოვარი ეკიპაჟით დაბრძანდებმა!

მერე თვატრშიც შევიარეთ.

— ეს რა საშინელებაა! — შესძახა დონ პერიკიტომ ვითომ თანაგრძნობით, თუმცა უკეთესი სპექტაკლები არასოდეს უნახავს; — აქ, ჩვენთან, ესპანეთში ხომ რიგისანი თვატრები არცა გვაქვს!

მერე კაფეს ჩავუარეთ!

— შესვლაზე არც იფიქროთ! აქ, ჩვენთან, ესპანეთში ხომ ნამდვილი კაფე თვალთაც არ გვინახავს!

მერე სიტყვა მოგზაურობაზე ჩამოვარდა.

— ღმერთმა დამიფაროს! ესპანეთში

მარიანო ხოსე დე ლარა

„ჩვენთან, ესპანეთში...“

ხომ მოგზაურობა შეუძლებელია! ან რა სასტუმროები გვაქვს, ან რა გზები!

მანც რა ასეთი სიძულვილის ჭია შეგინდა-მეთქი, მინდოდა მეთქვა, — რომ ასე აითვალწუნე შენი მშობლიური ქვეყანა, რომელიც ასე ცდილობს იმ წარმატებებს მიაღწიოს, რაც ეგრეთწოდებული სანიმუშო ქვეყნების უპირატესობად მიიჩნევა, აკი რამდენიმე წელია, რაც ამ სამაგალითო პროგრესის გზას დაადგა კიდევ და გაცილებით უფრო სწრაფადაც მიდის, ვიდრე ოდესღაც ეს ყბადალებული წარმატებული ქვეყნები.

რატომაა, რომ დონ პერიკიტო და მსგავსნი მისი, ახლა ყველაფერს რომ ინუნებენ და უარყოფენ, დიახ, ახლა 1833 წელს, არ მიიხედავენ უკან, წარსულისაკენ, ან რატომ არ ჰკითხავენ თავიანთ მამებს არც ისე შორეული დროის ამბებს, როცა ქვეყნის დედაქალაქში, კანოსის ქუჩაზე მარტო ერთი ჯიხური იდგა და გამაგრებული სასამართლო ვაჭრობდა, წყურვილის მოსაკლავად კი მხოლოდ ყინულით გაციებული რძის მეტი არაფერი გვეგულეობდა; როცა ესპანეთში სხვა

არანაირი გზა არ გვეკონდა იმქვეყნად მიმავალი გზის მეტი; როცა უზადრუკი ფუნდუკების გარდა სასტუმროს ვერსად ნახავდით; ქანცგანყვეტილ მგზავრს სული რომ მოეთქვა; ეს კარგად აღწერა მორატინიმ თავის პიესაში „როცა გოგონები ამბობენ, „დიახ!“ და სადაც დამტვრული სკამებისა და კედელზე „უძღები შვილის“ სურათის მეტს ვერაფერს დაინახავდით, როცა გზად მხოლოდ ფურგონები და კატალნელთა ოთხთვალა ურმები თუ შემოგეყრებოდათ, როცა ეგრეთწოდებული „მეძებნეებისა“ და „პოლონელების“ ჯგრო დრამატულ ტალანტებს დამძალი ფორთოხლებით ეგებებოდა, ხალხს კი ტიკებით ღვინო და სანოვანე მიჰქონდა ბუფონური კომედიისა და კომედიის დრამის სანახავად მისულელებს სმა-ჭამაში გაეყვანათ დრო; როცა მთელ ქვეყანაში წარმატება ჰქონდა მარტო ოპერას მალბოროზე (ანუ მალბრუზე, როგორც ხალხი იტყოდა) გიტარის ხმაზე რომ სრულდებოდა; როცა მარტო ერთ გაზეთს „ყოველდღიურ მოამბეს“ თუ კითხულობდნენ, როცა ბოლოს და ბოლოს...

მაგრამ უკვე დროა, დავასრულოთ ეს სტატია, ისედაც მეტისმეტად გაგვიგრ-

ჰმართებს გამოიჩინოს თუნდაც იმ სტუმართმოყვარეობისთვის, რაც მის მიმართ გამოიჩინეს. მაგრამ როცა ეს სამარცხვინო გამოთქმა დღეს ჩვენი სატირის თემად ავირჩიეთ, ჩვენივე თანამოძმეებისგან, ჩვენი ესპანელებისგან გვემის, მითუმეტეს მათგან, ვისაც თავისი ქვეყნის გარდა არაფერი უნახავთ და არსად ყოფილან, ამის მიუხედავად მინც ასე უდიერად ისენიებენ საკუთარ სამშობლოს, უკვე ჩვენ აღმოვინებოდა ალარა აქვს საზღვარი.

ბოლოს და ბოლოს ამოვშალეთ ჩვენი ლექსიკონიდან ეს დამამცირებელი გამოთქმა, რომელშიც ჩვენი სამშობლო მარტო იმისთვისაა ნახსენები, რომ შეურაცხყოფა მიაყენოს. ეგებ გვერჩივნოს ისევე წარსულისკენ მივმართოთ მზერა, შევადაროთ ჩვენ ანწყოს და ასე მანც დავრწმუნდეთ, რომ დღეს გაცილებით ბედნიერები ვართ, ხოლო თუ როდისმე ნინაც გავიხედავთ და ჩვენ დღევანდელობას შევადარებთ იმას, რაც საზღვარგარეთ ხდება, შეიძლება ეს თუნდაც იმისათვის გამოგვადგეს, რომ მოვემზადოთ ისეთი მომავლისათვის, რაც ანწყოზე უკეთესი იქნება, თუნდაც იმისთვის გამოვიყენოთ, რომ ჩვენ მეზობლებს შევეჯიბროთ პროგრესისთვის ბრძოლაში. სწორედ ეს აზრი და მიზანი გვამომრავებდა, როცა ზოგიერთ ჩვენ სტატიაში ვეცადეთ დაგვეპირისპირებინა ის კარგი, რაც არის ესპანეთის საზღვრებს მიღმა იმისთვის, რაც უვარგისია ჩვენ ქვეყანაში.

თამარ გაბროშვილი
კოსმიური
პოეზია

ზე — პირი

იმ გადმოსახედიდან, რომ სამყარო თავად უმნიკვლო, დიადი პოეზიაა და ვინც დაწერა, და ვინც შექმნა იგი, ჩვენ, სამყაროს შვილებს — ეგრეთ წოდებულ ცოცხლებს თუ „არაცოცხლებს“, არავის გვავალეს, რომ ეს ლექსი — სამყარო, დავიხეპროთ მთლიანად ან ნაწყვეტ-ნაწყვეტ, მერე ჩავაბაროთ ვიღაცას. ცოტა არ იყოს, უხერხულად მეჩვენება, მომავალ თაობას — ბავშვებს — მოსწავლეებს რომ ვაძიულებთ, ვაძლევთ საშინაო დავალებას, ამა თუ იმ პოეტის, ესა თუ ის ლექსი ზეპირად ჩავგვაბაროს. სამყაროს შემოქმედსაც რომ მოეთხოვა ჩვენთვის იგივე, წარმოიდგინეთ, რა დღეში ჩავცვივდებოდით...

მთავარი ის არის, რომ ჩვენ — ყველანი, ჩვენი შესაძლებლობების მიხედვით, მარადიულად ვართ ჩართულნი სამყაროს პოეზიის კითხვა-სწავლება-დამახსოვრებაში, მაგრამ ჩვენ ამას ბუნებრივად, ძალდატანების, იძულების გარეშე ვიქმთ.

მაგალითად: ქვათა მინდორზე ჰყვავის ქვათა პოეზია, ყვავილთა მინდორზე — ყვავილების პოეზია, ცხოველთა სამეფოში — ცხოველთა პოეზია, ადამიანთა ველში — ადამიანური პოეზია და ასე შემდეგ. და ამ ყოველივეში, ანუ თითოეული მათგანის პოეზიაში, პოეზიათა ურთიერთგაზიარებულობაა: ჩვენ ჩვენზე და სხვა დანარჩენზე ვწერთ, ისინი თავიანთ თავზე და სხვა დანარჩენზე. ყველას პოეზია ერთად შეკრული — ერთგვარი ანთოლოგიაა...

ადამიანებს მხოლოდ ადამიანების მიერ დაწერილ ლექსებს თუ დავაზეპირებინებთ, ეს არაა ჰუმანური ქმედება, ეგოიზმის ნიშნებს ატარებს.

ჩვენ უნდა შეგვძლებოდა, ამ ანთოლოგიის წასაკითხად, ადამიანებისთვის შესაბამისი ანბანი გვესწავლებინა — ნაკითხვა, გაგება, აღქმა რომ შესძლებოდათ.

ის, რასაც ვასწავლით, ძალიან ცოტაა. ეს გზა — შემეცნება-სწავლებისა, რომელზეც ახლა მივანიშნებ, შემოქმედისკენ, უფლისკენ მიდის... მისი მიღებისა და გაგებისკენ.

სამყაროს ევოლუციამ, ადამიანების განსწავლამ მეცნიერებაში, მედიცინაში, ხელოვნებაში და ყველა სხვა სფეროში, რადიკალურად შეცვალა მიმართება ადამიანსა და უფალს შორის.

— ჩვენ ყველაფერი ვიცით! ჩვენ ყველაფერი შეგვიძლია! — და ერთგვარი ფარდა ჩამოაფარეს ღვთის სახეს, საიდანაც იგი ნაღვლიანად გვიმზერს, მზადმოფი ჩვენი დახმარებისთვის — სამყაროს აღმავალი გზით, ღვთაებრივი ევოლუციის გზით წარმართვაში დახმარებისთვის.

წმინდა ადამიანური აზროვნების, მათ შორის პოეტური თვალთახედვის მიმართება უფლისკენ, ამ დიადი — უფლის ანბანისკენ მიმართებას, შეცნობას და ჩვენს გაძლიერებას მოასწავებს, ზოგადად კი, ადამიანის შესაძლებლობების განვრცობას.

მთავარია, გვესურდეს უფლის დასანახი თვალების ახელა, თორემ ის ყველგანაა, ყველაფრიდან გველაპარაკება, თუ, თვალებითან ერთად, ყურებიც გვექნება მისკენ მიპყრობილი...

თუ არა და... იგი მორჩილად, მღუმარედ, უჩინოდ განაგრძნობს სიყვარულის დიად ფერ-წერას...

ის შენ, ჩვენ გველის — ჩვენ უნდა მივიდეთ მასთან, ჩვენ მისნაირი — ღვთაებრივი აზროვნება უნდა შევიძინოთ, რადგან...

მართლაცაა, ვინაა ზე-პირი, ყველაზე უმაღლესი პირი? აი, მის ცოდნას, შემეცნებას გვავალეს ზე-პირობა — ზეპირობას და არა რაღაცა ტექსტების დაზუთხვას.

თარგმანი მარი ტიტინიძე

ლიტერატურული გაზეთი
საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
საქართველოს მწერალთა სახლი
რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ჟურნალისტი თამარ ყურული
მობ.ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com
ISSN 2346-7940
9 772346 794004